

معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

راهنمای ارزشیابی فعالیتهای تحقیقات و فناوری دانشگاهها / دانشکدههای علوم پزشکی کشور - ۱۴۰۳

مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات و فناوری

معاونت نظارت و ارزشیابی

ویرایش: اردیبهشت ماه ۱۴۰۴

۳. تعاریف

نظام جامع ارزشیابی تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت

به نظام ارزشیابی سالانه فعالیت‌های تحقیقات و فناوری دانشگاه‌ها/دانشکده‌ها و مراکز تحقیقات علوم پزشکی وابسته به وزارت بهداشت گفته می‌شود. این نظام که برگرفته از چارچوب مفهومی عملکرد نظام تحقیقات سلامت سازمان جهانی بهداشت (WHO) بوده همه ساله، همگام با شاخص‌های ارزیابی نظام‌های رتبه‌بندی بین‌المللی و خط‌مشی‌ها و برنامه‌های کشور، در حوزه علم و فناوری بازننگری و روزآمد شده و براساس شاخص‌های تدوین شده، فعالیت‌های تحقیقات و فناوری دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مراکز تحقیقات را مورد بررسی و ارزیابی قرار داده و در نهایت ضمن اعلام رتبه‌بندی واحدهای مورد ارزیابی، بازخوردهای مناسب جهت ارتقاء کمی و کیفی نظام تحقیقات کشور را ارائه می‌دهد.

سامانه جامع ارزشیابی

ارزشیابی سالانه فعالیت‌های تحقیقات و فناوری دانشگاه‌ها/دانشکده‌ها و مراکز تحقیقات علوم پزشکی کشور از طریق سامانه جامع ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری علوم پزشکی کشور انجام می‌شود. این سامانه به آدرس <https://evaluation.research.ac.ir> در دسترس است.

سال ارزشیابی

سال شمسی یا میلادی، دوره زمانی (۳۶۵ روز) است که مستندات منتشر شده دانشگاه/دانشکده در حوزه تحقیقات و فناوری در آن دوره زمانی مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد. در ارزشیابی سالانه مستندات سال شمسی یا میلادی گذشته مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. درخصوص مقالات و مستندات در محور تولید و انتشار دانش، سال میلادی ۲۰۲۴ (اول ژانویه تا ۳۰ دسامبر ۲۰۲۴) و در مورد سایر محورها، سال شمسی ۱۴۰۳ (اول فروردین تا ۲۹ اسفند ۱۴۰۳) ملاک امتیازدهی خواهد بود.

محور^۱ ارزشیابی

به موضوع یا دسته‌بندی اصلی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری گفته می‌شود. در سال ۱۴۰۳ عملکرد تحقیقات و فناوری دانشگاه‌های علوم پزشکی در چهار محور زیر مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند:

- تولید و ترجمان دانش
- فناوری
- اثرگذاری
- حاکمیت و رهبری

زیر محور^۲

به موضوع یا دسته‌بندی فرعی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری که ذیل محور قرار می‌گیرند، گفته می‌شود.

شاخص^۳

به موضوع یا سنج‌های گفته می‌شود که داده‌های مربوط به آن در ارزشیابی سالانه احصاء، محاسبه و ارزش‌گذاری می‌شود. هر شاخص تعریف فنی خود را دارد. تعریف فنی زیر شاخص، براساس مستندات ارائه شده توسط مرکز/دفتر/کمیته‌ی مربوطه ارائه شده است.

^۱ Pillar

^۲ Sub-pillar

^۳ Indicator

وابستگی سازمانی

منظور از وابستگی سازمانی^۱ استاندارد، نام و عنوان کامل دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی می‌باشد که به همراه نام شهر و نام کشور در نمایه‌نامه‌های **ISI, PubMed, Scopus** و **Web of Science** قابل استخراج باشد.

لازم به ذکر است وجود کلمات کلیدی شامل نام "ایران"، "Medical Sciences" در وابستگی سازمانی اعلام شده الزامی می‌باشد.

شکل استاندارد وابستگی سازمانی

دانشگاه	Iran, نام شهر, University of Medical Sciences, نام دانشگاه..... نام دپارتمان یا مرکز تحقیقاتی
دانشکده	Iran, نام شهر, School/Faculty of Medical Sciences, نام دانشکده..... نام دپارتمان یا مرکز تحقیقاتی

نکات مهم: ملاک‌های جستجو و احتساب وابستگی سازمانی برای تولیدات علمی

- پیرو دستورالعمل شماره ۳/۱۰۶۷ پ/۸۹ ص مورخ ۸۹/۷/۲۶ معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت در خصوص کلیه شاخص‌ها و مستندات تولید شده در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، امتیازات صرفاً به مواردی تعلق می‌گیرند که در آن‌ها نام و عنوان کامل دانشگاه/دانشکده مطابق با دستورالعمل (وابستگی سازمانی استاندارد) در نمایه نامه معتبر قابل استخراج باشد.
- در ارزشیابی جامع فعالیت‌های تحقیقات و فناوری تنها یک وابستگی سازمانی استاندارد جهت جست و جوی مستندات از پایگاه‌های اطلاعاتی مورد پذیرش قرار خواهد گرفت.
- در بازیابی مقالات در سامانه جامع ارزشیابی به ازای هر نویسنده، فقط یک وابستگی سازمانی قابل قبول خواهد بود.
- در موارد استفاده از چند وابستگی سازمانی توسط یک نویسنده، ملاک امتیازدهی، اولین وابستگی سازمانی نویسنده خواهد بود.

- تنها در شرایط ذیل، وابستگی سازمانی دوم ملاک امتیازدهی قرار خواهد گرفت:

- وابستگی سازمانی اول مربوط به مؤسسات علمی خارج از کشور باشد.
- وابستگی سازمانی اول مربوط به مؤسسات علمی ایرانی خارج از برنامه ارزشیابی وزارت بهداشت باشد.

با توجه به اینکه خزش اطلاعات از بستر وب به صورت اتوماتیک صورت می‌گیرد، در صورت مغایرت هر چند جزئی (حتی یک حرف و یا فاصله اضافه و ...) افیلیشن درج شده در مقالات برای دانشگاه یا مرکز، فاقد امتیاز خواهد بود. برای نمونه در مواردی دیده می‌شود که نویسندگان مقالات با جا انداختن حرف s از انتهای واژه Sciences در نام دانشگاه، یا برخی اشتباهات املائی دیگر امکان کسب امتیاز برای مقاله را از دست می‌دهند.

شیوه امتیازدهی شاخص^۲

امتیازدهی: به روش ارزش‌گذاری عددی و محاسبه امتیاز هر شاخص گفته می‌شود. امتیازدهی نهایی هر شاخص، براساس مفاهیم امتیاز به ازای واحد کار، امتیاز خام، سقف امتیاز و امتیاز تراز شده، محاسبه می‌شود.

امتیاز به ازای واحد کار: به ارزش عددی هر واحد در شاخص مورد نیاز گفته می‌شود.

امتیاز خام: به ارزش عددی کل محاسبه شده برای شاخص مورد بررسی براساس امتیاز به ازای واحد کار گفته می‌شود.

سقف امتیاز: برای هر شاخص براساس وزن و ارزش خود در ارزشیابی سالانه یک سقف امتیاز تعیین می‌شود. امتیاز خام به دست آمده در هر شاخص براساس سقف امتیاز، مقیاس بندی و مجدداً محاسبه می‌شود.

امتیاز تراز شده: امتیاز هر شاخص که براساس سقف امتیاز آن شاخص در مجموع امتیازات ارزشیابی، مقیاس بندی و محاسبه شده است.

^۱ Affiliation

^۲ Scoring

جدول شماره ۳- جدول کلی محورها، زیرمحورها و امتیازات ارزشیابی

محور (امتیاز)	زیرمحور	امتیاز زیر محور	ساختار مدیریتی مرتبط
تولید و ترجمان دانش (۱۹۰۰)	تولید دانش	۱۰۵۰	مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات
	مرجعیت علمی	۷۵۰	مرکز توسعه و هماهنگی اطلاعات و انتشارات علمی کمیسیون نشریات علوم پزشکی
	ترجمان دانش	۱۰۰	مرکز توسعه و هماهنگی اطلاعات و انتشارات علمی
فناوری (۱۱۵۰)	واحد فناور	۱۱۵۰	دفتر توسعه فناوری سلامت
	پروژه فناوری		
	محصول		
	فروش		
	اختراع		
	حاکمیت و رهبری در فناوری		
	ارائه خدمات		
	اعتبارات		
	جشنواره / غرفه		
آموزش و فرهنگ سازی			
اثرگذاری (۵۰۰)	اثربخشی	۵۰	مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات
	اثرسنجی	۴۵۰	
حاکمیت و رهبری (۴۵۰)	سیاستگذاری و هدف گذاری تحقیقات	۲۰	مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات
	تحقیقات و فناوری دانشجویی	۱۳۰	کمیته کشوری تحقیقات و فناوری دانشجویی
	اخلاق در پژوهش‌های زیست پزشکی	۱۰۰	کارگروه وزارتی اخلاق در پژوهش
	مراکز اطلاع رسانی، اطلاعات و انتشارات علمی	۳۰	مرکز توسعه و هماهنگی اطلاعات و انتشارات علمی
	آزمایشگاه جامع تحقیقات	۵۰	مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات
	بیوبانک‌ها	۲۰	
	ثبت بیماری‌ها و پیامدهای سلامت	۵۰	
	مطالعات بزرگ همگروهی آینده‌نگر	۳۰	
	کارآزمایی بالینی چند مرکزی	۲۰	
	جمع امتیاز تراز شده	جمع امتیاز تراز شده	۴۰۰۰

۷. مراکز و دفاتر

ارزشیابی جامع تحقیقات و فناوری سال ۱۴۰۳ براساس شاخص‌های ارایه شده توسط مراکز، دفاتر و کمیته‌های فعال ذیل معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت انجام خواهد شد. کارشناسان مسئول دانشگاه‌ها درخصوص شاخص‌ها با کارشناس مربوطه در ارتباط خواهند بود. در جدول شماره ۴ نام این مراکز/ دفاتر/ کمیته‌ها ارایه شده است.

جدول شماره ۴- فهرست مراکز/ دفاتر معاونت تحقیقات و فناوری

شماره تماس	همکاران ستاد	نام مرکز/دفتر		
۸۱۴۵۵۱۸۴	خانم دکتر برادران افتخاری	معاون نظارت و ارزشیابی		
۸۱۴۵۵۱۵۶	آقای مهندس پیری	ارزشیابی دانشگاه‌های علوم پزشکی	مرکز توسعه، هماهنگی و ارزشیابی تحقیقات	
۸۱۴۵۵۲۰۹	خانم دکتر قلعه نویی	زیرمحمور تولید دانش / مرجعیت علمی - استنادات/ برنامه راهبردی / اولویت‌های تحقیقاتی دانشگاه‌ها/ کارآزمایی بالینی چند مرکزی		
۸۱۴۵۵۲۰۹	خانم دکتر قلعه نویی	میزان هزینه کرد دانشگاه از محل ماده ۵۶ (۱)		
۸۱۴۵۵۲۰۹	خانم دکتر قلعه نویی	اثرسنجی		ارزشیابی طرح‌های
۸۱۴۵۵۲۰۹	خانم دکتر قلعه نویی	اثربخشی		اثرگذار
۸۱۴۵۱۳۹	خانم دکتر مجرب	کوهورت و بیوبانک، ثبت بیماری‌ها، آزمایشگاه جامع تحقیقات		
۸۱۴۵۵۲۳۸	خانم دکتر قربانی	انتشار، انتقال و ترجمان دانش / کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی پزشکی/ مرجعیت علمی (نظام‌های رتبه بندی)		
۸۱۴۵۵۰۴۴	خانم دکتر سیدی	محور فناوری		
۸۱۴۵۵۹۵۴	آقای دکتر طالعی	تحقیقات و فناوری دانشجویی		
۸۱۴۵۵۱۹۹	خانم دکتر جاویدان	اخلاق در پژوهش‌های زیست پزشکی		
۸۱۴۵۵۰۷۸	خانم ترکاشوند	مرجعیت علمی (ارتقاء مجلات و رعایت اصول نشر)		
		کمیته کشوری تحقیقات و فناوری دانشجویی		
		کارگروه وزارتی اخلاق در پژوهش		
		کمیسیون نشریات علوم پزشکی		

جدول شماره ۱۴- شاخص‌های محور حاکمیت و رهبری - زیرمحور تحقیقات و فناوری دانشجویی

سقف امتیاز	امتیاز خام به ازای واحد شاخص	ملاک ارزیابی/مستندات مورد نیاز/ روش محاسبه امتیاز	شاخص	شماره شاخص	زیر محور
۱۳۰	۶۵	مطابق با شیوه‌نامه ارزیابی سالیانه کمیته کشوری تحقیقات و فناوری دانشجویی دانشگاه‌های علوم پزشکی ۱۴۰۳ (پیوست ۷)	فعالیت‌های ارتقای مهارت‌های پژوهشی و فناوری دانشجویان دانشگاه	۷۴	تحقیقات و فناوری دانشجویی
	۶۵		فعالیت‌های پژوهشی و فناوری کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی دانشگاه	۷۵	
	۲۰		فعالیت‌های ویژه (تشویقی)	۷۶	

پیوست شماره ۷- توضیحات و شیوه امتیازدهی شاخص‌های مربوط به زیر محور تحقیقات و فناوری دانشجویی

<p>نام شاخص: فعالیت‌های ارتقای مهارت‌های پژوهشی و فناوری دانشجویان دانشگاه</p> <p>سقف امتیاز: ۶۵</p>	
<p>- پوستر اطلاع‌رسانی دارای تاریخ کامل (روز، ماه، سال) و نام کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی و لوگوی مربوطه؛</p> <p>- لینک فعال از اطلاع‌رسانی عمومی در پورتال دانشگاه یا تصویر از اطلاع‌رسانی در گروه‌های مجازی با رعایت مورد پیشین؛</p> <p>- لیست دانشجویان شرکت‌کننده (نام و نام‌خانوادگی، شماره دانشجویی و شماره تماس دانشجویان) با درج تاریخ و موضوع فعالیت پژوهشی و فناوری برگزار شده؛</p> <p>- مجوز فوکل پوینت برای کنگره منطقه‌ای و مدارس فصلی؛</p> <p>- عکس یا ویدئو در خصوص مدارس فصلی، کنگره‌ها و بازدیدهای پژوهشی و فناوری.</p> <p>توضیحات</p> <p>- مستندات باید بر اساس ۱۲ بند یادشده، دسته‌بندی و از یکدیگر به طور صحیح مجزا شوند.</p> <p>- به منظور اخذ ضرایب امتیازها، همکاری‌های مشترک و سایر مشخصات فعالیت‌ها، رنگی شود.</p> <p>- کارگاه‌های برگزار شده در مدارس فصلی تنها در یک بخش امتیاز می‌گیرند و قابل ارائه در سایر بخش‌ها نیستند.</p>	<p>فهرست مستندات مورد قبول در ارزشیابی</p>
<p>ارسال مستندات از دانشگاه‌ها</p>	<p>منابع استخراج اطلاعات شاخص</p>
<p>نوع مستندات لازم، در شورای سیاست‌گذاری کمیته کشوری به تصویب رسیده و بررسی آن‌ها در زمان ارزشیابی برعهده کارشناس است.</p>	<p>شیوه امتیازدهی (فرمول / داوری مستندات بر اساس نظر کارشناس / تیم داوری)</p>
<p>براساس دستورالعمل ارزشیابی کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی که متعاقباً توسط کمیته ارسال خواهد شد</p>	<p>امتیاز به ازای واحد شاخص</p>

<p>نام شاخص: فعالیت‌های پژوهشی و فناوری کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی دانشگاه</p> <p>سقف امتیاز: ۶۵</p>	
<p>مستندات طرح‌های پژوهشی و فناوری دانشجویی</p> <p>- قرارداد تصویب طرح تحقیقاتی دانشجویی با امضاء معاون تحقیقات دانشگاه و امضاء دانشجو به عنوان مجری طرح (نام دانشجو به عنوان مجری، عنوان کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی به عنوان محل تصویب طرح رنگی شود)؛</p> <p>- مصوبه شورای فناوری دانشگاه یا تاییدیه مرکز فناوری معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع برای طرح‌های فناورانه دانشجویی؛</p> <p>- کارت دانشجویی یا هر مستند دیگری از مجری دانشجویی طرح.</p> <p>مستندات طرح‌های فناورانه دانشجویی منتج به ثبت اختراع یا تولید محصولات فناورانه مجوزدار</p> <p>- برای دریافت امتیاز ثبت اختراع، گواهی ثبت اختراع و تصویر کارت دانشجویی مخترع لازم است.</p>	<p>فهرست مستندات مورد قبول در ارزشیابی</p>

<p>- مستندات محصول فناوریانه مجوزدار شامل تصویر محصول فناوریانه، تائیدیه مراجع ذیصلاح و کارت دانشجویی دارنده محصول فناوریانه مجوزدار الزامی است.</p> <p>مستندات مقالات دانشجویی</p> <p>- PDF مقاله با رنگی کردن نام دانشجو، نشان سازمانی استاندارد (Student Research Committee) و یا هر آدرسی که قبلاً به اطلاع دفتر کمیته کشوری رسیده، سال انتشار و کد طرح در بخش تشکر و قدردانی (در صورت استخراج داده‌ها از طرح)؛</p> <p>- تصویر چکیده مقاله نمایه شده در یکی از پایگاه‌های ISI، PubMed و Scopus؛</p> <p>- کارت دانشجویی یا هر مستند دیگری از مجری دانشجویی طرح نظیر گواهی اشتغال به تحصیل.</p> <p>مستندات پوستر یا سخنرانی دانشجویان در همایش‌ها و کنگره‌ها</p> <p>- گواهی دانشجوی ارائه دهنده؛</p> <p>- خلاصه مقاله دانشجویی با نشان سازمانی کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی یا تصویر صفحه کتابچه کنگره حاوی خلاصه مقاله .</p> <p>مستندات پژوهشگر برجسته کشوری (بند کاف استعداد درخشان)</p> <p>- صرفاً تأییدیه صادره از معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع.</p> <p>توضیحات</p> <p>- برای اخذ ضرایب امتیازات مقالات و پوستر و سخنرانی در همایش‌ها، باید مشخصات مربوطه در مستند ارسالی رنگی شود.</p> <p>- مستندات هر بند، به‌طور مجزا دسته‌بندی شود.</p>	
<p>ارسال مستندات از دانشگاه‌ها</p>	<p>منابع استخراج اطلاعات شاخص</p>
<p>نوع مستندات لازم، در شورای سیاستگذاری کمیته کشوری به تصویب رسیده و بررسی آنها در زمان ارزشیابی برعهده کارشناس است.</p>	<p>شیوه امتیازدهی (فرمول / داوری مستندات بر اساس نظر کارشناس / تیم داوری)</p>
<p>براساس دستورالعمل ارزشیابی کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی که متعاقباً توسط کمیته ارسال خواهد شد</p>	<p>امتیاز به ازای واحد شاخص</p>

<p>سقف امتیاز: ۲۰</p>	<p>نام شاخص: نام شاخص: فعالیت‌های ویژه (تشویقی)</p>
<p>سایر فعالیت‌های ارزشمند مرتبط با کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی دانشگاه‌ها</p>	<p>فهرست مستندات مورد قبول در ارزشیابی</p>
<p>ارسال مستندات از دانشگاه‌ها</p>	<p>منابع استخراج اطلاعات شاخص</p>
<p>نوع مستندات لازم، در شورای سیاستگذاری کمیته کشوری به تصویب رسیده و بررسی آن‌ها در زمان ارزشیابی برعهده کارشناسان مربوطه است</p>	<p>شیوه امتیازدهی (فرمول / داوری مستندات بر اساس نظر کارشناس / تیم داوری)</p>
<p>براساس دستورالعمل ارزشیابی کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی که متعاقباً توسط کمیته ارسال خواهد شد</p>	<p>امتیاز به ازای واحد شاخص</p>